

Examenul de bacalaureat național 2019
Proba E. b)

Limba și literatura croată maternă

Variantă 4

- Toate subiectele sunt obligatorii. Se acordă 10 puncte din oficiu.
- Timpul de lucru efectiv este de 3 ore.

SUBIECTUL I

(30 de puncte)

Pažljivo pročitaj slijedeće stihove:

*Oj, budi svoj! Ta stvoren jesi čitav,
U grudi носиš, brate, srce cijelo;
Ne kloni dušom, i da nijesi mlitav,
Put vedra neba diži svoje čelo!
Pa došli danci nevolje i muke,
Pa teko s čela krvav tebi znoj,
Ti skupi pamet, upri zdrave ruke, i budi svoj!*

*Oj, budi svoj! Znaj, tvoja glava mlada
Nebolike ti zlatne sanke budi,
Ko sivi soko uzvine se nada,
Al svijet je svijet, i ljudi tek su ljudi,
Da, zbilja goni s uzglavlja te meka,
U sebični te zovuć svijeta boj;
Ma što te, brate, u životu čeka:
Ti budi svoj!*

*Oj, budi svoj! Taj svijet ti nije pako,
Ni raj ti nije, rodi trnom, cvijetom;
Ni desno, lijevo da se njesi mako,
Već ravno pođi, dok te nosi, svijetom:
Koracaj bez obzira krepko, živo,
Sudbina dok ne rekne tebi: Stoj!
I pravim drži pravo, krivim krivo,
I budi svoj!*

*Oj, budi svoj! Ta Božji ti je zamet,
A Bog sve mrzi što je laž i varka;
I neka ti je vazda vedra pamet,
I srce veselo, duša čista, žarka;
Nek ravno um i srce tvoje važu,
Tek tako bit ćeš čovjek, brate moj!
Da zli i dobri ljudi smjerno kažu:
Da, on je svoj!*

*Oj, budi svoj! Al brat ti budi braći,
I radi za svijet, al ne slušaj pljeska;
I ljubi svijet, al ne nadaj se plaći,
Jer hvala ljudska voda je vrh pijeska,
U tvojoj svijesti hvala ti je trudu,
I poštena tekar lica teče pošten znoj,
I nisi, brate, živio zaludu,*

*Kad jesi svoj.
Oj, budi svoj, i čovjek ljudskog zvanja!
Pa drži čelo kao sunce čisto;
Jer kukavica tek se hrđi klanja,
Tvoj jezik, srce nek se vazda isto,
Za sjajnim zlatom ko za Bogom gleda
Tek mićenika ropskih podli roj;
Ti gledaj, dal' i duša zlata vrijedi,
Pa budi svoj.*

*Da, budi svoj! Pa dođe i poći hora,
Gdje tisuć zvijezda zlaćanih se vije,
Kad čovjek račun zavrčiti mora,
I ti ga svršuj, nek ti žao nije;
Jer tvoje srce šapnuti će tijo;
Oj, mirno, brajne, sad si račun zbroj!
Poštenjak, čovjek na zemlji si bio:
Bio si svoj!
(Budi svoj, August Šenoa)*

Analiziraj gornje stihove imajući u vidu slijedeća pitanja:

1. O čemu govori ova Šenoina pjesma?	3 boda
2. Koje moralne vrijednosti pjesnik ističe?	2 boda
3. Koje nedaće očekuju čovjeka u životu?	2 boda
4. Kako im se treba suprostaviti?	3 boda
5. Kojim stihovima Šenoa opisuje čovjekov životni put?	
a) Mladalačke snove i očekivanja.	3 boda
b) Životnu stvarnost koja ga očekuje.	3 boda
6. Izdvoji stihove koji govore o vrijednosti	
a) Slave, bogatstva i ljudske hvale.	3 boda
b) Poštenja, iskrenosti i pravednosti.	3 boda
c) Vrijednoga rada i znanja.	3 boda
7. Što pjesnik postiže ponavljanjem poruke: <i>Oj, budi svoj!</i>	2 boda
8. Kako tumačiš tu poruku?	3 boda

SUBIECTUL al II-lea (30 de puncte)

Najvažnije stvari na svijetu postigli su ljudi koji su nastavili se truditi kad se činilo da nema više nade – napiši sastav pod naslovom **Nada**.

Vodi računa o slijedećim zahtjevima:

1. Uporabi sadržaj i stil adekvatan zamišljenoj situaciji;	5 bodova
2. Koristi formulacije i ostale osobine konvencije za ovu vrstu komunikacije;	5 bodova
3. Jasno i konkretno iznošenje sadržaja;	10 bodova
4. Logičnost iznošenja ideja i originalnost misli;	5 bodova
5. Respektiraj norme pravilnog izražavanja.	5 bodova

SUBIECTUL al III-lea (30 de puncte)

Sastavi esej od dvije - tri stranice **Protorealizam ili Šenoina doba u hrvatskoj književnosti**.

Pri pisanju eseja vodi računa o slijedećim zahtjevima:

1. Trajanje protorealizma.	2 boda
2. Društvene promjene.	2 boda
3. Načela protorealizma.	3 boda
4. Književne vrste, teme i regionalna obilježja.	8 bodova
5. Glavni predstavnik protorealizma i glavna književna djela.	15 bodova